

ಸಮಂಜಸ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆಗೆ ಸಹಾಯಕ

ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿ ಸುವಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ತೊಂದರೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆದ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿ, ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ “ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ”.

ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಂತೆ ರೈತರು ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವಂತಹ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾರರು, ವಿಸ್ತರಣಾ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಕೆ ಕೌಶಲ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾರಣವೆಂದು ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನುಳಿದವರು ಕೃಷಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಡಚಣೆಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಲವಾರು ವಿಸ್ತರಣಾ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರ

ಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಂತಹ ಬಹುತೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ರೈತರಲ್ಲಿನ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಕೇವಲ ಕೆಲ ಸೀಮಿತ ವರ್ಗದ ರೈತರಿಗಷ್ಟೇ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೈತರು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಗಳನ್ನು ವಿವೇಕಯುತವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಕಾರಣ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ರೈತರಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುವಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಅಂತಹ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಸರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಾರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಹೇಸ (1979) ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲತಃ ನಾಲ್ಕು ಬೇಡಿಕೆಗಳಾದ-

- (ಅ) ತಾಂತ್ರಿಕ ಸೂಕ್ತತೆ
- (ಬ) ಆರ್ಥಿಕ ಸೂಕ್ತತೆ
- (ಕ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹತೆ, ಮತ್ತು
- (ಡ) ಪೂರ್ವ ರಚನೆ ಸಹವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ರೈತರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು “ಸಂಶೋಧನೆ-ವಿಸ್ತರಣೆ-ರೈತ ಸಮುದಾಯ” ಸಹಕಾರತ್ವ ಸರಪಳಿ ವ್ಯೂಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆಧಾರ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ ಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಲ್ಲದ್ದು, ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬಹುಶಃ ನಶಿಸಿ ಹೋಗಬಹುದು ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಬಲ ಅಂಶಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವೆಡೆ “ಸಂಶೋಧನಾ-ವಿಸ್ತರಣೆ-ರೈತರ ಸಮುದಾಯ” ಸರಪಳಿವ್ಯೂಹ ಭದ್ರಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ:

(ಅ) ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪರಸ್ಪರಿಕವಾಗಿ ಭಾಗಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ ಬಲಪಡಿಸಲು ಈ ಮೂರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತ ಮುಖಂಡರು, ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಿದ್ದು, ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅಗತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವುಳ್ಳ ಸೂಕ್ತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯತಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈ ಸಮಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ನಂತರ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾದಂತಹ ಸೂಕ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು

ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವರಿತ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಸುವದಲ್ಲದೆ, ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಉತ್ತಮ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮ ವರಿತ ಸಂಪರ್ಕತೆಯು ರೈತರ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಅವಕಾಶಗಳಿರುವದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ದಂತಹ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ರೈತರ ಒಟ್ಟಾಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಣೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ರೂಪರೇಖೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆ ಕಾಣಬಹುದು.

(ಬ) ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಶಿಫಾರಿ ತವಾದ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವಂತಹ ಅಂತರವಲ್ಲದೇ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಅಂತರಗಳ ಸಂಧಿಗ್ಧ ಮೌಲ್ಯತೆ ಮಾಡುವುದು.

(ಕ) ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರತೆ ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ ಕೇವಲ “ಸೇತುವೆ” ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರದೆ “ಸಹಾಯಕರ” ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಿರ ಬೇಕು, ಹಾಗೆಯೇ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ ರೈತರಿಂದ “ನೋಡಿ, ಮಾತಾಡಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗಮಿಸು ವುದಕ್ಕಿಂತ, “ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ ಮತ್ತು ಕಲಿ”ಯುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು

ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ ರೈತರಲ್ಲಿನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳು, ಅವಕಾಶಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು.

(ಡ) ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ವಿಸ್ತರಣಾ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸೇವೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಉಳಿದ ಸೇವೆಗಳಂತೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಡ್ತಿ: ಗೌರವ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗದ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಾವು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆ ನಿರರ್ತಕವಾದುದು ಎಂಬ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಅವರ ಸೇವಾ ವೈಖರಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

ಇ) ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರತ್ವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಈ ಎರಡೂ ಸೇವೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರತ್ವ ಮನೋಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಲವಾದ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ಹಾಕುವುದು.

ಸ) ವಿಸ್ತರಣಾ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರಿತವಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಈ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಏಕೀಕೃತ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು.

ಗ) ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಮೊದಲು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದು.

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು ರೈತರಲ್ಲೇ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಲ್ಲಿರುವಂತಹ ನವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ನೀಡಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಮಹತ್ವರವಾದುದು.

ಹ) ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಸಫಲತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವುದರಿಂದ, ರೈತರ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರೂ, ಅವುಗಳ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಅನುಸರಣೆಗೆ ನಾವೇ ಕಾರಣಭೂತರಾಗಬಹುದು. ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಲಾಭಾಂಶ ನೀಡಬಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿರಬಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಡೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬಲ್ಲವು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಸಂಬಂಧ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸ್ಥಿರವಾದ ಪೂರೈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕೃಷಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ಪೂರೈಕೆ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾದ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪದ್ಧತಿ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸರಿಯಾದ ಸಂಯೋಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಲ್ಲದು.

ಎ. ಭೀಮಪ್ಪ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ರಾಯಚೂರು

